

אלה הן האפשרויות להקמת קואליציות, לפי הרנב

גועלי צינות

בין הרשימות הקטנות, יש שתיים שהן תופעות חדשות לגמרי בנוף הפוליטי הפרלמנטרי, ושכלל אחת מהן תהיה השפעה רבה על ההתפתחויות במדינה לעתיד לבוא: הרשימה הפא-שיסטית של הרב מאיר כהנא (ראה הנדון ועמודים 8-11) והרשימה המתקרמת לשלום, ששברה את המונופול של ר"ח ברחוב הערבי והכניסה לכנסת סיעה יהודית-ערבית עצמאית.

אך הסיוור הרב הזה מוטעה. התופעה העיקרית בכנסת ה-11 אינה ריבוי הסיעות, אלא הקיפאון הגמור בין שני הגושים.

לא זה כלכך שהמערך והליכוד עצמם זכו כמעט באתו מיספר הקולות, אלא שגם הגושים מסביבם מנטרלים זה את זה לגמרי. למן הרגע שבו התגבשה תמונת התוצאות, החלו עסקני כל המפלגות רושמים באופן קדחתני טורי-מיספרים על נייר. מי יכול להקים קואליציה? איה? עם מי?

הנה האפשרויות המעשיות, המבוי סתות על ההרכב הסופי של הכנסת ה-11:

1. ממשלח-מיעוט של המערך

למערך יש 50 קולות, ובכללם קולות ר"ח ושינוי, המסורים לו למעשה בלי-תנאי. אם יוסיף לכך עוד חמישה קולות (למשל: יחד, תמ"י ואומץ) הוא יכול להקים מיעוט ממשלתי-מיעוט, כתנאי שהוא מוכן להודקק לששת הקולות של הרשימה המתקרמת לשלום ור"ח.

מבחינות רבות, זה יכול היה להיות פיתרון אידיאלי לטווח קצר. אילו הוקמה ממשלה כזאת מייד, היה המערך לא רק חוסם כל אפשרות של ממשלה בראשות הליכוד (הגוש החוסם), אלא שהיה מעמיד את עצמו במצב שבו יוכל לנהל בניהולה משא-ומתן עם המפלגות הדתיות, תוך הורדת מהיון למינויים נסבל, או אף עם הליכוד, להקמת ממשלת-אחדות לאומית בראשות הרי-מערך.

אולם בפוליטיקה אין ההגיון קובע. שימרון פרס הודרו להודיע כי לא יקים ממשלה שתדקק לקולות המתקרמת ור"ח, ובכך סירס את עצמו. לאחר מכן הודיע עוד וייצמן שגם הוא לא ישתתף בממשלה שתהיה תלויה בקולות המתקרמת ור"ח.

מבחינה מוסרית, היו אלה הודעות גועניות. הטענה האמיתית נגד ההודקות לקולות של שתי רשימות אלה היא שהן נבחרו בעיקר על-ידי אורחים ערביים (אף שכל אחת משתי הרשימות קיבלה גם כמה אלפי קולות יהודיים).

פרס וייצמן חיזרו זה עתה במרץ אחרי קולות הבוחרים הערביים, ונציגיהם הערביים לא נמנעו מלדבר במערכות-הבחירות על מדינה פלסטית ניה ואש"ף (ראה עמוד 7).

בקבלו את הנימוקים הגזעניים של יריביהם, נכנעו פרס וחבריו לימין, ויתבן שבכך מסרו את המדינה לידי הימין. הקואליציה החוסמת לא קמה השבוע.

רק"ח הודיעה כי למעשה תתמוך בקואליציה כזאת בלי תנאי, המתקדמת העמידה כמה תנאי-מינויים, שניתן היה לנהל עליהם משא-ומתן. שתיהן לא התכוונו להשתתף בעצמן בקואליציה זו, אלא לתמוך בה מבחוץ. למעשה, היה די בהצבעה אחת ויחידה להקמת ממשלת-מיעוט כזאת, כדי להוציא את הממשלה מידי הליכוד. גם אילו נסלה הממשלה למחרת היום, היתה מְשִׁיבָה כממשלת-

מנדאטים. התופעה של "רשימות בינוניות", בעלות 10 עד 15 מנדאטים (בעבר: המפ"ל, רפ"י, ר"ש ועוד) נעלמה כליל.

הבוחר פיוז את קולותיו בין 15 רשימות, מהן 13 קטנות מאוד. מלבד שני הגושים הגדולים, אין בכנסת אף מיפלגה אחת העולה על חמישה

אילו היה קיים הבוחר הדמוני הזה, ניתן היה לומר עליו ב-1984 שהוא בעל הומר פרברסי — או שהוא מטורף.

רשנים אהבים לדבר על "רצון הבוחר", כאילו היה מדובר באיש אחד, ולא בהצטרפות מיקרית של רצונות שני מיליון בני-אדם. אך

